FERRANDO I ROIG, Antoni: **Les alineacions de forats picats a la roca del Pedró.**— "U.E.S. Butlletí Informatiu", núm. 89 (maig-agost, 1990), 4-5 amb il.lustracions.

La recerca i l'estudi de la història del període pre-romànic a Catalunya (segles IX i X) està mancada no solament de monografies sinó també de treballs concrets i puntuals. Coneixem els seus trets més essencials, tenim notícia d'alguns aspectes de la vida cultural, especialment artística, però ens manca l'estudi de molts altres temes —i, entre aquests, el del poblament—, importants per a conèixer la formació de la Catalunya medieval.

Hem d'agrair a l'autor d'aquest treball la informació que ens proporciona de l'existència d'una edificació de fusta en aquest turó, proper a les runes del castell romànico-gòtic de Granera (Vallès Oriental). El treball ens descriu, amb un croquis de situació, els 35 forats (d'entre 15 i 13 cms. de diàmetre) existents en aquesta altura, que ens proporcionen l'esquema d'una planta d'habitació de 8,30 x 11 metres, i d'una petita torre de vigilància situada a la façana oest, direcció de les possibles entrades militars dels enemics, els musulmans.

Felicitem l'autor d'aquesta aportació historiogràfica i esperem que no sigui l'última i que se'ns permeti ampliar el coneixement d'aquestes restes arqueològiques dels inicis de l'edificació castellera de fusta a la Catalunya pre-romànica a la comarca del Vallès oriental i fins i tot occidental.

J.—F. C. i F.

* * *

Apòcrifs del Nou Testament.— Edicions Proa. Clàssics del Cristianisme, 17. Barcelona, 1990. 396 pàgs.

Pensem que els medievalistes catalans s'han de felicitar de disposar d'una bona selecció i traducció dels ***Apòcrifs del Nou Testament,*** text que cal consultar, en molts aspectes, molt més que el ***cànon del Nou Testament.*** Amb la lectura dels ***Apòcrifs*** es comprenen no solament moltes representacions artístiques sinó també part del pensament i dels costums medievals de caire popular-litúrgic i fins i tot aspectes propers a la mateixa teologia no dogmàtica. Per això hem d'agrair a la Facultat de Teologia de Catalunya i a la Fundació Enciclopèdia Catalana que hagin editat un text tan important i fins ara poc difós i mancat d'una edició de fàcil consulta pels estudiosos de la història medieval.

La tasca de direcció de l'edició és d'Armand Puig, amb la col.laboració en les introduccions particulars, traducció i notes, de Xavier Alegre, Agustí Borrell, Miquel Estradé, Sebastià Janeras, Josep Montserrat i Jaume Sidera. L'edició s'ha fet agrupant els textos en tres apartats: ***Evangelis, actes, cartes i apocalipsis, Apòcrifs de l'assumpció*** i un apèndix amb ***les odes de Salomó.***

Armand Puig i Tàrrech acaba la seva introducció general amb paraules de definició de la important tasca feta: "La història dels apòcrifs del Nou Testament no és pura arqueologia, sinó el desplegament plural i heterogeni d'unes tradicions que han nodrit la vida de l'Església i la cultura de molts pobles d'Orient i d'Occident".

J.—F. C. i F.